

Dnr 44-2009:4212

2010-10-12

Beslut för fristående grundskola

efter tillsyn av den fristående grundskolan
I ur och skur - Forsen i Piteå kommun

Fastighetsbolaget Sikforsbygden AB
Vargbackenvägen 1
942 94 Sikfors

2010-10-12
1 (11)
Dnr 44-2009-4212

Tillsyn i den fristående grundskolan I ur och skur - Forsen

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag och övriga författningar som rör fristående skolor inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som huvudmannen för I ur och Skur - Forsen skickat in samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

En fristående skola ska ge eleverna kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen motsvarar de som grundskolan ska förmedla. Enligt uppgifter från skolan uppnår de allra flesta elever de nationella målen i årskurs 3 och 5. En sammanställning av resultaten finns avseende de nationella proven i svenska och matematik samt för årskurs 5 även i engelska. I övriga ämnen saknas dock en tydlig dokumentation på skolnivå av i vilken mån eleverna uppnår de nationella målen i årskurs 5. Skolinspektionen vill framhålla vikten av att elevernas individuella resultat sammanställs till en resultatbild på skolnivå. Detta är viktigt även i en liten skola med få elever. En systematisk dokumentation av kunskapsresultaten på skolnivå gör det möjligt att se mönster i resultaten över tid, mellan pojkar och flickor samt mellan olika ämnen.

För att kunna sammanställa och utvärdera kunskapsresultaten på skolnivå måste lärarna följa och bedöma varje elevs kunskapsutveckling i förhållande till kraven i kursplanerna. Tillsynen visar att skolan kommit långt i detta arbete och de lokala pedagogiska planeringarna tydliggör bedömningen av elevernas kunskapsutveckling på ett bra sätt. De enskilda ämnena inom det naturorienterande ämnesblocket samt ämnet teknik tydliggörs dock inte i detta arbete. Detta måste skolan åtgärda så att även resultaten i exempelvis ämnet kemi kan följas upp och utvärderas på såväl individ som skolnivå.

Att skolan inte genomför tydliga bedömningar av elevernas kunskaper i förhållande till kraven i alla ämnen kan också leda till att särskilt stöd inte sätts in. Tillsynen visar att särskilt stöd i första hand ges i ämnena svenska, engelska och matematik. Det är även i dessa ämnen samt vid social problematik som åtgärdsprogram utarbetas. Med en tydligare bedömning av elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen kommer eventuella behov av särskilt stöd i andra ämnen också att tydliggöras.

Avslutningsvis visar tillsynen att I ur och skur – Forsen medvetet och tydligt har arbetat för att förbättra verksamheten avseende de områden som Skolverket lyfte fram i sin senaste inspektion av skolan våren 2008. Skolan har fokuserat på värdegrundsarbetet vilket också gett bra resultat. Skolan har arbetat fram pedagogiska planeringar för varje årskurs som ger goda förutsättningar att följa och bedöma elevernas kunskapsutveckling i de olika ämnena. Som tidigare nämnts finns dock ett behov av att fortsätta detta arbete. Fortfarande ges inte skriftliga omdömen relaterade till målen i några ämnen och elevernas kunskapsresultat behöver tydligare bedömas och sammanställas på skolnivå.

Nedan redovisas dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete. En ny skollag trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Skolinspektionen har i tillsynen av I ur och skur - Forsen identifierat följande brister som ska åtgärdas

- De individuella utvecklingsplanerna motsvarar inte förordningens krav (1 a kap. 8 § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet samt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- De åtgärdsprogram som skolan utarbetar uppfyller inte förordningens krav (1 a kap. 5 a § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet).

Skolinspektionen har i tillsynen av I ur och Skur - Forsen identifierat följande förbättringsområden som bör åtgärdas

- Skolan bör förbättra arbetet med bedömningen av elevernas kunskapsutveckling utifrån kursplanernas krav så att det omfattar alla ämnen.
- Rektorn bör förbättra sin uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten i samtliga ämnen på skolnivå.
- Skolan bör se över arbetet med särskilt stöd och säkerställa att stöd ges i samtliga ämnen.

Bedömningarna redovisas i bilagorna 1–2.

Huvudman och rektor har ansvar för att skolans brister åtgärdas och att åtgärder vidtas inom de områden som behöver förbättras. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast den 10 januari 2011.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråd AnnaCarin Nilsson och utredare Caroline Lindqvist deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Enhetschef

Jonas Hedström
Undervisningsråd

Kopia till
Piteå kommun

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för skolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Piteå kommun under hösten 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte I ur och skur – Forsen den 14 september 2010.

Huvudmannen för I ur och skur - Forsen får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar av skolan redovisas. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister. Tidpunkt för detta anges i beslutet.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen och övriga författningar som rör fristående skolor. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Tillsynen av fristående grundskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från skolan, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades rektorn, ett urval av lärare och elever. Även annan information om skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Huvudmannen har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Piteå kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Kommunen har genomfört besök i verksamheten i maj 2010 och diskuterade då bland annat kunskapsresultaten, trivsel, inflytande och hälsa.

Beskrivning av skolan

Tabell 1.: Antal elever på I ur och skur - Forsen

Skolan	Antal elever
Fristående förskoleklass	6
Fristående grundskola	30

Källa: Skolans uppgifter

Skolverket godkände I ur och skur - Forsen som en fristående förskoleklass och grundskola för årskurserna 1–6 genom beslut (dnr 43-2005:949) den 27 december 2005. Huvudman för skolan är Fastighetsbolaget Sikforsbygden AB med organisationsnummer 556613-8151.

Skolan har allmän inriktning. Skolans profil är I ur och Skur, friluftsförskolans pedagogik.

Verksamheten vid I ur och skur - Forsen startade läsåret 2006/07 och omfattar förskoleklass och årskurserna 1–6. Skolan följer läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94.

Skolan hade vid tillsynsbesöket 36 elever. Eleverna är folkbokförda i Piteå kommun.

I ur och skur – Forsen ligger cirka 3 mil nordväst om Piteå. Skolan har en rektor som även arbetar som lärare. Personalen utgör ett arbetslag och eleverna är indelade i fyra klasser; förskoleklassen, 1–2, 3–4 och 5–6. Huvudmannen bedriver även förskola och fritidshem i anslutning till skolan. Dessa verksamheter omfattas inte av Skolinspektionens tillsyn utan står under Piteå kommuns tillsyn.

Tillsynsprotokoll för I ur och skur - Forsen

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

☐

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

☐

Lärarnas bedömning och utvärdering

☒

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

☒

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

☐

Tillit till elevens förmåga

☐

Trygghet och studiero

☐

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

☐

Undervisningstid och val

☐

Särskilt stöd

☒

Avgifter

☐

Rektors beslutsfattande

☐

Huvudmannaskap och tillstånd

☐

Stabilitet

☐

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att elevernas individuella utvecklingsplaner inte fullt ut motsvarar förordningens krav. Planerna saknar skriftliga omdömen i några ämnen och skolans insatser för att eleven ska nå målen behöver tydliggöras.

Skolan bör också förbättra uppföljningen och utvärderingen av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas krav så att det omfattar alla enskilda ämnen, exempelvis ämnena inom det naturorienterande ämnesblocket samt ämnet teknik.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen

1 a kap. 8 § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet

7 kap. 2 § grundskoleförordningen.

Motivering:

Bedömning av om eleverna nått målen i kursplanerna

Tillsynen visar att skolan arbetat mycket med att utveckla sin dokumentation av elevernas kunskapsutveckling. Av dokumentation och intervjuer framkommer dock att de äldre elevernas kunskapsutveckling inte systematiskt bedöms mot kraven i alla ämnen, exempelvis i ämnet teknik samt i de enskilda ämnena inom det naturorienterande ämnesblocket. Detta leder också till att de skriftliga omdömena i elevernas individuella utvecklingsplaner ges i ämnesblocket, se vidare nedan. Skolan har dock påbörjat ett arbete med att förbättra denna del.

Individuell utvecklingsplan – framåtsyftande del

De individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av innehåller en framåtsyftande planering som tar utgångspunkt i en återkoppling från föregående termin. Elevers starka sidor och vad eleven behöver utveckla framgår i planerna. Därefter beskrivs det vidare arbetet och ansvarsområden för lärare, elever, föräldrar och skola/rektor.

Beskrivningarna under de olika områdena varierar till sin karaktär. Gemensamt är att de inte tydligt beskriver skolans insatser för att eleven ska nå målen. De fokuserar i första hand på vad eleven ska göra. En individuell utvecklingsplan ska sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och utvecklas så långt som möj-

ligt. Skolan ansvarar för undervisningen och dess insatser är således centrala att redogöra för.

Individuell utvecklingsplan – skriftliga omdömen

I ur och skur - Forsen har arbetat fram lokala pedagogiska planeringar som ger bra förutsättningar till skriftliga omdömen i de olika ämnena. Omdömena om elevens kunskapsutveckling ges i löpande text och relateras till målen i ämnet. Av dokumentation och intervjuer framgår dock att arbetet med skriftliga omdömen i de högre årskurserna ännu inte omfattar alla enskilda ämnen inom exempelvis de naturorienterande ämnena. Skolan ger ett sammanslaget omdöme i ämnesblocket. Skolan ger således inte omdömen i respektive ämne som ingår i dessa ämnesblock. Det saknas också omdömen i ämnet teknik som formellt inte ingår i de naturorienterande ämnena.

Skolinspektionen vill i sammanhanget klargöra att, även om eleverna har ämnesövergripande undervisning i naturorienterande- och samhällsorienterande ämnen, ska skriftliga omdömen om kunskapsutvecklingen ges i varje enskilt ämne som eleven får undervisning i. Detta är ett krav från och med årskurs 5 då kursplanerna har mål att uppnå i alla de enskilda ämnena. I de lägre årskurserna kan det dock vara rimligt att ge skriftliga omdömen i ämnesblock om en ämnesövergripande undervisning bedrivs. Skolinspektionen vill också framhålla att ämnet teknik har en egen kursplan och inte ingår i de naturorienterande ämnena.

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn behöver förbättra uppföljningen och utvärderingen av skolans kunskapsresultat.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen

Motivering:

En fristående skola ska ge eleverna kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen motsvarar de som grundskolan ska förmedla. För att säkerställa detta och ge underlag för skolan att vidta åtgärder för ökad måluppfyllelse är det viktigt att rektor systematiskt följer kunskapsresultaten, inte bara på individnivå, utan även på en övergripande nivå.

I den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av framgår kunskapsresultat på skolnivå i form av resultaten på de nationella proven i ämnena svenska, engelska och matematik. I övriga ämnen finns inte resultaten i årskurs 5 sammanställda på motsvarande sätt. Enligt rektor når alla elever målen utifrån lärarnas bedömning. Det framkommer dock ingen systematisk dokumentation av dessa resultat på skolnivå. Mot bakgrund av att skolan i de flesta årskurser har väl genomarbetade pedagogiska plane-

ringar samt att de skriftliga omdömena ges i de flesta ämnen har skolan goda förutsättningar att även förbättra denna del.

Skolinspektionen vill i sammanhanget framhålla vikten av att elevernas individuella resultat sammanställs till en resultatbild på skolnivå. Detta är viktigt även om I ur och skur - Forsen är en liten skola med få elever. Självklart finns det begränsningar i hur skolan utåt kan presentera en sådan sammanställning med hänsyn till elevernas integritet. Detta hindrar dock inte skolan från att dokumentera resultaten på skolnivå för sitt interna kvalitetsarbete. Då ges möjlighet att se mönster i resultaten över tid, mellan pojkar och flickor samt mellan olika ämnen.

Även i ämnena svenska, engelska och matematik ska resultaten sammanställas på skolnivå utifrån en bedömning av elevernas kunskaper i förhållande till målen i kursplanerna. Självklart kan även resultaten på de nationella proven sammanställas men dessa ersätter inte den uppföljning och utvärdering som ska göras i förhållande till kursplanerna. De nationella proven är ett stöd för läraren i bedömningen av elevernas kunskapsutveckling och ett stöd för rektorn i analysen av skolans resultat.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att de åtgärdsprogram som skolan utarbetat inte fullt ut motsvarar kraven i förordningen. Vidare bör skolan säkerställa att särskilt stöd vid behov även ges i andra ämnen än svenska, engelska och matematik.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen

1 a kap. 5 a § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet

Motivering:

Av ett åtgärdsprogram ska det enligt förordningen framgå vilka behoven är, hur det ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Innehållet i de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av varierar. Gemensamt är dock att det ofta saknas en tydlig beskrivning av behoven. Programmen anger det som fungerar bra och de svårigheter som eleven har, men beskriver sällan behoven. Av rubriksättningen i åtgärdsprogrammen är det inte tydligt vart i programmen detta ska beskrivas.

Vidare framgår inte alltid i åtgärdsprogrammen hur åtgärderna konkret ska följas upp och utvärderas. Programmen anger endast datum för uppföljning. Enligt förordningen ska det av åtgärdsprogrammet framgå hur åtgärderna ska följas upp.

Skolan behöver också säkerställa att särskilt stöd vid behov även ges i andra ämnen än svenska, engelska och matematik. Enligt dokumentation och intervjuer ges särskilt stöd oftast i dessa ämnen. Eftersom skolan inte gör lika tydliga bedömningar av elevernas kunskapsutveckling i vissa ämnen blir det också svårare att synliggöra eventuella behov av särskilt stöd.